

MATLAB-101

HAZIRLAYAN: BURAK ÖZPOYRAZ - burakozpoyraz@gmail.com

Table of Contents

DERS - 3.....	1
1) KOŞULLAR.....	1
1.1) If / Else Yapısı.....	1
1.2) Switch / Case Yapısı.....	3
2) DÖNGÜLER.....	3
2.1) For Döngüsü.....	4
2.2) While Döngüsü.....	6
3) PROBLEM / BİLDİK Mİ?.....	7

DERS - 3

1) KOŞULLAR

Koşullu işlemler (Conditional Execution), programın bir takım değişkenlere bağlı olarak farklı bir biçimde ilerlemesi anlamına gelir. Örneğin bir kafedeki dijital menü sistemini düşünecek olursak, müşterinin ödeyeceği hesap aldığı ürüne göre değişiklik gösterir. Yani burada koşullar devreye girer. Koşullu işlemlerin çalışma prensibi aşağıdaki gibidir:

Müşteri **eğer (if) espresso içerse (expression)**

- \$3 ödeme yapacak. (statement)

Yok **eğer (else if) cold brew içerse (expression)**

- \$5 ödeme yapacak. (statement)

Yok **eğer hiçbirisi değilse (else)**

- Ödeme yapmayacak. (statement)

1.1) If / Else Yapısı

```
drink = "espresso";  
if drink == "espresso"  
    check = 3;  
elseif drink == "cold brew"  
    check = 5;  
else  
    check = 0;  
end
```

MATLAB'de bundan sonra göreceğimiz birçok konsept **keyword-expression-statement** yapısını takip etmektedir. Koşullu işlemler için bu yapı aşağıdaki gibi verilebilir.

Structure	Keyword	Expression	Statement
Conditional Execution	if	logical	any code
	else if	logical	any code
	else	-	any code

Koşullar karşılaştırmalardan (relational operators) veya mantık işlemlerinden (logical operators) meydana gelir. Bu işlemlerin hepsi sonucunda doğru (true, 1) ya da yanlış (false, 0) sonuç döndürür. Bu sonuçlara göre de gerçekleştirilecek olan işlem belirlenir.

Relational Operations

```

a = 6;
b = 5;
if a < b
    result1 = "a is less than b";
elseif a == b
    result1 = "a equals to b";
else
    result1 = "a is greater than b";
end

c = 4;
d = 7;
if c <= d
    result2 = "c is less than or equal to d";
else
    result2 = "c is greater than d";
end

```

Logical Operations

```

time = 1;
money = 0;
energy = 1;
if time && ~money && energy
    person = "young";
elseif ~time && money && energy
    person = "working adult";
elseif time && money && ~energy
    person = "old";
elseif time && ~money && ~energy
    person = "pity";
end

bit1 = 0;
bit2 = 1;
if xor(bit1, bit2)
    result3 = 1;
end

```

```
elseif bit1 && bit2
    result3 = 2;
else
    result3 = 3;
end
```

İç içe koşullu ifadeler tanımlanabilir.

```
a = -2;
if a < 0
    if abs(a) < 3
        a_range = "-3 < a < 0";
    elseif abs(a) == 3
        a_range = "a = -3";
    else
        a_range = "a < -3";
    end
elseif a == 0
    a_range = "a = 0";
else
    if abs(a) < 7
        a_range = "0 < a < 7";
    elseif abs(a) == 7
        a_range = "a = 7";
    else
        a_range = "a > 7";
    end
end
end
```

1.2) Switch / Case Yapısı

```
team = "Arsenal";
switch team
    case "Arsenal"
        nickname = "Gunners";
    case "Manchester United"
        nickname = "Red-Devils";
    case "Manchester City"
        nickname = "Citizens";
    case "West Ham"
        nickname = "Hammers";
    otherwise
        nickname = "unknown";
end
```

2) DÖNGÜLER

Döngüler bir takım kodların tekrar tekrar çalıştırılması anlamına gelir. Bir döngünün ne kadar devam edeceği iki şekilde belirlenebilir:

1. Eğer döngünün kaç defa çalışacağı biliniyorsa, döngü o **sayı için (for)** çalıştırılır.
2. Eğer döngünün kaç defa çalıştırılacağı bilinmiyor ancak herhangi bir koşul sağlandıkça devam edeceği biliniyorsa, döngü o koşul sağlanmayana kadar, başka bir deyişle o koşul **sağlandığı sürece (while)** çalıştırılır.

Döngüler çok kullanışlı olsalar da bazı noktalarda süre açısından çok verimsiz olabiliyorlar. Bu durumda döngülerin yapacağı iş daha basit ve verimli matris işlemleri ile gerçekleştirilmelidir.

2.1) For Döngüsü

Eğer döngünün kaç defa çalıştırılacağı biliniyorsa, for döngüleri kullanılır.

```
sum_val = 0;
for i = 1 : 10
    sum_val = sum_val + i;
end

vector = [1 2 3 4 5 6 7 8 9 10];
vector_sum = 0;
for i = 1 : length(vector)
    vector_sum = vector_sum + vector(i);
end
vector_avg = vector_sum / length(vector);
```

For döngüsü de koşullu işlemlerde olduğu gibi **keyword-expression-statement** yapısını takip etmektedir ve bu yapı koşullu işlemler ile birlikte aşağıdaki gibi verilebilir.

Structure	Keyword	Expression	Statement
Conditional Execution	if	logical	any code
	else if	logical	any code
	else	-	any code
Loop	for	vector	any code

Bir döngü yerine bir matris işlemi kullanmanın ne kadar avantajlı olacağını analiz edelim.

```
long_vector = 1 : 1e8;

tic
long_vector_sum = 0;
for i = 1 : length(long_vector)
    long_vector_sum = long_vector_sum + long_vector(i);
end
long_vector_avg = long_vector_sum / length(long_vector);
toc

tic
long_vector_avg2 = mean(long_vector);
toc
```

Eğer bu işlemi toplamda 1 milyon defa yapmamız gerekirse döngü ve diğer işlem arasındaki süre farkı aşağıdaki gibi olur.

```
time_loop = 1e6 * x / (3600 * 24);  
time_mean = 1e6 * x / (3600 * 24);
```

Döngü indisinin alacağı değerler aralıklı olarak belirlenebilir.

```
odd_sum = 0;  
for j = 1 : 2 : 100  
    odd_sum = odd_sum + j;  
end
```

Döngü içerisinde döngüler tanımlanabilir.

```
A = [4 8 12 16 20;  
     5 9 13 17 21];  
A_size = size(A);  
row_num = A_size(1);  
col_num = A_size(2);  
A_sum = 0;  
for row_index = 1 : row_num  
    for col_index = 1 : col_num  
        A_sum = A_sum + A(row_index, col_index);  
    end  
end
```


EXAMPLE

1) 1 ile 100 arasında rastgele tam sayılardan meydana gelen 4x4 boyutunda bir matris üretiniz. Daha sonra, bu matrisi inceleyerek aşağıdaki koşulları sağlayacak yeni bir matris üretiniz.

1. Sol köşegendeki elemanlar, yeni matristeki köşegenlere toplanarak eklenecektir.
2. Sağ köşegendeki elemanlar, yeni matristeki köşegenlere sırayla toplanarak ve çıkartılarak eklenecektir.
3. Diğer elemanlardan 50'den küçük veya 50'ye eşit olanlar için yeni matriste aynı yere -2, 50'den büyük olanlar için de yeni matriste aynı yere 102 konacaktır.

Rastgele oluşturulan bir matristen yukarıdaki koşulları sağlayarak yeni matris oluşturmaya bir örnek aşağıda verilmiştir:

2	16	34	5	→	2	-2	-2	5
16	84	93	22		-2	86	-88	-2
41	78	98	53		-2	-10	184	102
7	36	62	85		-17	-2	102	269

```

M = randi([1, 100], [4, 4]);
N = zeros(4, 4);
left_diag_sum = 0;
right_diag_sum = 0;
for row_index = 1 : 4
    for col_index = 1 : 4
        m = M(row_index, col_index);
        if row_index == col_index
            left_diag_sum = left_diag_sum + m;
            N(row_index, col_index) = left_diag_sum;
        elseif row_index + col_index == 5
            right_diag_sum = right_diag_sum - (-1)^row_index * m;
            N(row_index, col_index) = right_diag_sum;
        else
            if m <= 50
                N(row_index, col_index) = -2;
            else
                N(row_index, col_index) = 102;
            end
        end
    end
end
end
end

```

2.2) While Döngüsü

Eğer döngünün kaç defa çalıştırılacağı bilinmiyor ancak bir koşul sağlandığı durumda duracağı biliniyorsa while döngüleri kullanılır.

```

a = 0;
while a < 10
    a = a + 1;
end

rand_vector = randi([1, 10], 1, 7);
index = 1;
element = rand_vector(index);
fprintf("%d\n", element);
while element < 5 && index < length(rand_vector)
    index = index + 1;
    element = rand_vector(index);
    fprintf("%d\n", element);
end

```

While döngüsü ile beraber bugün gördüğümüz tüm konseptler için **keyword-expression-statement** yapısı aşağıdaki gibi verilebilir.

Structure	Keyword	Expression	Statement
Conditional Execution	if	logical	any code
	else if	logical	any code
	else	-	any code
Loops	for	vector	any code
	while	logical	any code

3) PROBLEM / BİLDİK Mİ?

Bir sayı tahmin oyunu programlayacağız. Bunun için, bilgisayar tarafından 1 ile 1'den büyük bir sayı (x) arasından rastgele bir tam sayı alacak ve bu sayıyı tahmin etmeye çalışacağız. Oyunda olmasını istediğimiz özellikleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

1. Her tahminden sonra bilgisayar bize tahminimizin gerçek sayıdan büyük ya da küçük olduğu bilgisini vermelidir.
2. Maksimum tahmin sayısı için limit (L) olacaktır.
3. Verilen tahmin limiti kadar ya da limitten daha az sayıda tahmin yaparak sayıyı bilebilirsek oyunu kazanmış yoksa kaybetmiş olacağız.
4. Eğer oyunu kaybettiysek program bize oyun sonunda gerçek sayının ne olduğunu söylemelidir.
5. Her oyun bittiğinde program bize tekrar oynamak isteyip istemediğimizi sormalıdır ve biz istedikçe yeni oyun başlamalıdır.
6. Yeni oyun istemediğimizde program durmalı ve bize oynadığımız tüm oyunların sayısını, galibiyet sayımızı ve mağlubiyet sayımızı göstermelidir.
7. Oyunda farklı zorluk seviyeleri olacaktır:

ÇOK KOLAY	$x = 10$	$L = \infty$
KOLAY	$x = 10$	$L = 6$
ORTA	$x = 50$	$L = 5$
ZOR	$x = 100$	$L = 4$
ÇOK ZOR	$x = 500$	$L = 3$
KENDİN BELİRLE		

```
num_game = 0;
num_win = 0;
num_lose = 0;

new_game = 1;
while new_game
    difficulty = -1;
```

```

while difficulty < 0 || difficulty > 5
    difficulty = input("Lütfen 1 ile 5 arasında bir zorluk seviyesi
seçiniz, " + ...
    "kendi zorluk seviyenizi seçmek için 0 tuşlayınız: ");
end

switch difficulty
case 0
    x = -1;
    while x <= 1
        x = input("Lütfen tahmin edeceğiniz sayının üst limiti için
1'den büyük bir sayı giriniz: ");
    end

    L = -1;
    while L < 0
        L = input("Lütfen maksimum tahmin sayınızı pozitif bir sayı
olarak seçiniz, " + ...
        "eğer limit koymak istemiyorsanız 0 seçiniz: ");
    end

    if L == 0
        L = 1e6;
    end
case 1
    x = 10;
    L = 1e6;
case 2
    x = 10;
    L = 6;
case 3
    x = 50;
    L = 5;
case 4
    x = 100;
    L = 4;
case 5
    x = 500;
    L = 3;
end

if L == 1e6
    fprintf("Oyun başlıyor... 1 ile %d arasında bir sayı tahmin etmeye
çalışacaksınız ve " + ...
    "toplamda sonsuz tahmin hakkınız var.\n", x);
else
    fprintf("Oyun başlıyor... 1 ile %d arasında bir sayı tahmin etmeye
çalışacaksınız ve " + ...
    "toplamda %d tahmin hakkınız var.\n", x, L);
end

```



```

rand_int = randi([1, x], [1, 1]);
true_guess = 0;
guess_count = 1;
while true_guess == 0 && guess_count <= L
    guess = input("Lütfen bir tahmin yapınız: ");
    if guess == rand_int
        true_guess = 1;
        num_win = num_win + 1;
        fprintf("Doğru bildiniz!!!\n");
    elseif guess < rand_int
        fprintf("Bilemediniz :( Daha büyük bir sayı tahmin etmeniz
gerekiyor. Geriye %d tahmin hakkınız kaldı.\n", L - guess_count);
    else
        fprintf("Bilemediniz :( Daha küçük bir sayı tahmin etmeniz
gerekiyor. Geriye %d tahmin hakkınız kaldı.\n", L - guess_count);
    end
    guess_count = guess_count + 1;
end
num_game = num_game + 1;

if true_guess == 0
    num_lose = num_lose + 1;
    fprintf("Oyunu kaybettiniz :( Gerçek sayı: %d\n", rand_int);
end

new_game = -1;
while new_game < 0 || new_game > 1
    new_game = input("Yeniden oynamak istiyorsanız 1, istemiyorsanız 0
seçiniz: ");
end
end
fprintf("Toplam oynadığınız oyun sayısı: %d\n", num_game);
fprintf("Toplam kazandığınız oyun sayısı: %d\n", num_win);
fprintf("Toplam kaybettiğiniz oyun sayısı: %d\n", num_lose);

```